

542.

Rozporządzenie Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego

z dnia 27 lipca 1921 r.

o uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 16 czerwca 1920 r. w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 7 maja 1920 roku o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego.

Na zasadzie art. 42 ustawy z dn. 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego (Dz. Ust. Rz. P. № 42 poz. 249) zarządza się co następuje:

§ 1. Art. 6 rozporządzenia Prezesa Głównego Urzędu Ziemskiego z dnia 16 czerwca 1920 r. w przedmiocie wykonania ustawy o likwidacji serwitutów na terenie b. Królestwa Kongresowego z dnia 7 maja 1920 r. (Dz. Ust. Rz. P. № 57 poz. 354) otrzymuje następujące brzmienie:

„Gdy w toku postępowania, wdrożonego w myśl art. 19 ustawy z dnia 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów, strony zawrą umowę w przedmiocie dobrowolnej likwidacji serwitutów, urzędy ziemskie wszczęte postępowanie zawieszają pozostawiając stronom odpowiedni termin do przedstawienia dowodów, wyszczególnionych w pp. 3, 4 i 5 art. 28 niniejszego rozporządzenia.

Powyższe zawieszenie postępowania przymusowego oraz wyznaczenie prekluzyjnego terminu do przedstawienia pomienionych dowodów następuje na skutek decyzji okręgowej komisji ziemskiej, powziętej na wniosek powiatowego, względnie okręgowego urzędu ziemskiego”.

§ 2. Po art. 10 rozporządzenia z dnia 16 czerwca 1921 r. dodaje się następujące artykuły:

„Art. 10 a. Za majątek, lub dziedzinę, obciążoną serwitutami w rozumieniu ustawy z dnia 7 maja 1920 r., uważać należy jednostkę gospodarczą, a to bez względu na to, czy jednostka ta posiada osobną księgę hipoteczną, czy też stanowi część składową dóbr ziemskich, posiadających łącznie dla wszystkich jednostek gospodarczych jedną księgę hipoteczną.

Obszar powyższych jednostek określa na wniosek powiatowego urzędu ziemskiego okręgowa komisja ziemska.

Art. 10 b. Za osadę korzystającą z praw do serwitutów, uważać należy każde gospodarstwo tabelowe (numer), na którego rzecz są zapisane w tabeli likwidacyjnej, lub akcie nadawczym uprawnienia serwitutowe. Posiadanie przez jedną osobę dwóch lub więcej gospodarstw tabelowych (numerów) względnie ich części nie daje tej na zebraniach, zwoływanych w celu likwidacji serwitutów, więcej jak jeden głos.

Przy likwidacji serwitutów, przysługujących gospodarstwom, stanowiącym własność całej gromady (np. osady szkolne), w imieniu tych gospodarstw występują pełnomocnicy, wybrani na zebraniu gromadzkim większością $\frac{2}{3}$ głosów”.

§ 3. Po art. 14 rozporządzenia dodaje się następujące artykuły:

„Art. 14 a. Przy przymusowej likwidacji serwitutów zasadniczo wydziela się za serwituty grunta z majątku (jednostki gospodarczej) niemi obciążonego.

Można jednak wydzielać za serwituty w całości lub częściowo grunta z innego majątku, niemi nie obciążonego, lecz stanowiącego

wraz z majątkiem, obciążonym serwitutami, jedną całość hipoteczną, w następujących wypadkach:

- 1) gdy obszar majątku obciążonego serwitutami nie wystarcza do likwidowania wszystkich serwitutów,
- 2) gdy grunta majątku obciążonego serwitutami:
  - a) są całkowicie nieprzydatne do celów rolniczych,
  - b) łącznie z innymi gruntami, posiadanymi przez uprawnionych do korzystania z serwitutów stworzyłyby parcele, nieodpowiednie pod względem struktury gospodarczej i utrudniłyby przeprowadzenie zamiany gruntów, racjonalnej komasacji i meljoracji,
  - c) są położone daleko od siedzib gospodarstw, uprawnionych do korzystania z serwitutów i posiadają nieodpowiedni i niedogodny dojazd,
  - d) jeżeli ich wydzielenie spowodowałoby rozbitcie majątku jako warsztatu rolniczego, ze szkodą dla produkcji krajowej przez powstanie złej konfiguracji granic, braku dojazdu, zniszczenia wartościowych urządzeń technicznych i t. p.,
- 3) gdy urząd ochrony lasów odmawia zezwolenia na wydzielenie z majątku obciążonego serwitutami, tytułem wynagrodzenia za serwituty przestrzeni leśnej, lub ziemi z pod lasu.

Art. 14 b. Wszelkie zawiadomienia, wezwania, odpisy decyzji i t. p. należy doręczać:

- a) właścicielowi, lub współwłaścicielowi majątku, obciążonego serwitutami, na ręce zarządu tego majątku,
- b) posiadaczom gospodarstw, uprawnionych do korzystania z praw serwitutowych na ręce miejscowego sołtysa,
- c) wierzycielom hipotecznym i osobom, na rzecz których figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr regulujących serwituty—za pomocą ogłoszenia w Monitorze Polskim, lub miejscowej prasie urzędowej.

O ile dziedziną obciążoną serwitutami jest majątek państwowy lub lasy państwowe powyższe zawiadomienia, wezwania i t. p. należy doręczać urzędом wojewódzkim względnie zarządом okręgowym lasów państwowych, na którego terenie pomieniony majątek jest położony”.

§ 4. Art. 16 rozporządzenia otrzymuje następujące brzmienie:

„Koszty pobierane przez urzędy ziemskie przy likwidacji serwitutów wynosić będą po 500 marek od każdego morga z pierwszych 200 morgów przestrzeni, otrzymywanej za serwituty, i po 300 marek od każdego następnego morga ponad 200 morgów.

W wypadkach gdy strony przedstawią dowody pomiarowe (plany i rejestra) lub dadzą zobowiązanie wykonania w terminie, wskazanym przez Urzędy Ziemskie, wszelkich prac mierniczych dotyczących likwidacji własnym kosztem, wyżej pomienione koszty redukują się do 15%”.

§ 5. W artykule 18 rozporządzenia w wierszu 5-tym zamiast liczby „200“ umieszcza się liczba „2000“.

§ 6. W artykule 28 w końcowym ustępie punkt 6 zdanie: „z wyszczególnieniem ich prawnego miejsca zamieszkania“ skreśla się.

§ 7. W art. 41 rozporządzenia w wierszu 2 po słowie „zaskarżeni“ zamiast ulegających skreśleniu słów „trybem, wskazanym w art. 28 przepisów“

tymcz. o urz. ziemskich“ — należy dodać „w terminie, przewidzianym w art. 39 ustawy z dnia 7 maja 1920 r. o likwidacji serwitutów”.

§ 8. Art. 45 rozporządzenia otrzymuje następujące brzmienie:

„Przy przedkładaniu Komisarzowi Ziemskiemu żądania o zlikwidowanie serwitutów w drodze przymusowej winny być dołączone następujące dokumenty:

- 1) wyciąg hipoteczny z księgi wieczystej dóbr, obciążonych serwitutami;
- 2) tabele likwidacyjne, lub akty nadawcze wsi, położonych w obrębie miejscowej gminy, których prawa do serwitutów na danych dobrach nie zostały dotychczas zlikwidowane, a w braku ich, wierzytelne odpisy tych dokumentów wraz z odpisami wszelkich dodatkowych wpisów do nich, przechowywanych w archiwum hipotecznym sądu okręgowego;
- 3) wykaz wierzycieli hipotecznych i osób, na których rzecz figurują w dziale III wykazu hipotecznego ograniczenia prawa własności dóbr, regulujących serwituty;
- 4) kwit kasy powiatowej o wpłaceniu na rachunek okręgowego urzędu ziemskiego odpowiedniej kwoty tytułem kosztów, przewidzianych w art. art. 16 — 19 niniejszego rozporządzenia, oraz ewentualnie
- 5) zobowiązanie wykonania w terminie wskazanym przez urzędy ziemskie, wszelkich prac mierniczych, dotyczących zamierzonej likwidacji własnym kosztem.

Nieprzedstawienie któregokolwiek z wymienionych dowodów, z wyjątkiem wyszczególnionego w punkcie 5-tym zwalnia komisarza ziemskiego od obowiązku rozpoczęcia postępowania likwidacyjnego”.

§ 9. Art. 47 rozporządzenia punkt 1 otrzymuje następujące brzmienie:

„1) Urząd gminny, polecając na oznaczoną godzinę zwołać zebranie wszystkich posiadaczy gospodarstw, położonych w tej gminie, a uprawnionych do korzystania z serwitutów na danym majątku”.

§ 10. Art. 49 rozporządzenia uzupełnia się następującym końcowym ustępem:

„W wypadkach, gdy majątek (jednostka gospodarcza) obciążony serwitutami stanowi część składową dóbr ziemskich, posiadających jedną księżkę hipoteczną, a położonych na terenie dwóch lub więcej gmin, szczegółowy opis obejmować będzie część tych dóbr, stanowiących tę tylko obciążoną jednostkę gospodarczą, natomiast pozostałe grunta należy opisywać ogólnie”.

§ 11. Art. 52 rozporządzenia uzupełnia się następującym końcowym ustępem:

„W wypadkach, przewidzianych w końcowym ustępie art. 49 rozporządzenia, protokół winien ponadto zawierać motywy, które skłoniły komisarza ziemskiego do określenia takiego, a nie innego obszaru jednostki gospodarczej”.

§ 12. W art. 53 rozporządzenia w wierszu szóstym po słowie „rozporządzenia” dodaje się zdanie „ze zmianami wynikającymi z toku dochodzenia”.

§ 13. Art. 56 rozporządzenia uzupełnia się następującym końcowym ustępem:

„W wypadkach, przewidzianych w końcowym ustępie art. 49 rozporządzenia, decyzja okręgowej komisji ziemskiej ponadto zawierać winna ustalenie granic i obszaru, określonej na wniosek komisarza ziemskiego jednostki gospodarczej, na której ciężące serwituty podlegać mają likwidacji.

- § 14. W art. 58 rozporządzenia słowa „trybem ogólnym (art. 60—61 przepisów tymczasowych o urządach ziemskich)” ulegają skreśleniu i zamiast nich dodaje się słowa „do głównej komisji ziemskiej w ciągu dni 14 od dnia doręczenia ich stronom redakcji ostatecznej”.
- § 15. Art. 60 rozporządzenia otrzymuje brzmienie następujące:
„Gdy w terminie, oznaczonym decyzją okręgowej komisji ziemskiej (art. 56) strony przedstawią komisarzowi ziemskiemu umowę w przedmiocie likwidacji serwitutów w drodze dobrowolnego układu, komisarz ziemski niezwłocznie przedkłada okręgowej komisji ziemskiej za pośrednictwem okręgowego urzędu ziemskiego wnioszek o zawieszeniu postępowania przymusowego i wyznaczeniu stronom prekluzyjnego terminu do przedstawienia dowodów, wyszczególnionych w pp. 3, 4 i 5 art. 28 rozporządzenia.
Uchybienie powyższego terminu powoduje dalsze kontynuowanie postępowania przymusowego”.
- § 16. W art. 63 rozporządzenia w wierszu trzecim po słowach „geometri rządowego dla” dodają się słowa „przyjęcia udziału w pracach komisji szacunkowo-rozjemczej względnie”.
- § 17. Z art. 65 rozporządzenia:
„W wierszu 4 słowa „szczegółowe wykazy” ulegają skreśleniu i zamiast nich umieszcza się słowa „szczegółowy wykaz”, oraz po słowie „serwitutów” dodaje się słowa „przynależnych do danej wsi” w wierszu zaś 5 słowa „dla każdej wsi oddzielnie” skreśla się”.
- § 18. W art. 66 rozporządzenia w wierszu 1-y zamiast słów „wykazów wymienionych”, które ulegają skreśleniu, umieszcza się słowa „wykazu wymienionego”.
Ponadto art. ten uzupełnia się następującym ustępem końcowym:
„7) przy powyższych obliczeniach ustawowo przewidziany okres pięcioletni (art. 30 i 31 ust. z dnia 7 maja 1920 r.) liczyć należy według lat kalendarzowych, poczynając wstecz od 31 grudnia roku, poprzedzającego datę decyzji okręgowej komisji ziemskiej nakazującej przymusowe postępowanie (art. 56)”.
- § 19. Art. 67 rozporządzenia uzupełnia się następującym ustępem końcowym:
„Wszelkie prace miernicze, związane z powyższymi czynnościami komisji szacunkowo-rozjemczej, wykonywa geometra, wskazany przez strony, w myśl przyjętego zobowiązania (punkt 5 art. 45), a w braku jego geometra rządowy delegowany w tym celu przez okręgowy urząd ziemski”.
- § 20. Art. 69 rozporządzenia uzupełnia się następującym ustępem końcowym:
„Powyższy okres pięcioletni liczyć się będzie zgodnie z wskazaniami punkt 7 art. 66 rozporządzenia”.
- § 21. W art. 73 rozporządzenia w wierszu 4 słowo „rządowy” skreśla się.
- § 22. W art. 76 rozporządzenia punkt b. otrzymuje następujące brzmienie:
„b) djety w wysokości przysługującej urzędnikom państwowym według X kategorii etatu płac”.
- § 23. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Prezes Głównego Urzędu Ziemskiego:

w z. J. Makulski